

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

AZ UNIÓ KÜLÜGYI ÉS
BIZTONSÁGPOLITIKAI
FŐKÉPVISELŐJE

Brüsszel, 2015.11.18.
JOIN(2015) 50 final

**KÖZÖS KÖZLEMÉNY AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ
EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

Az európai szomszédságpolitika felülvizsgálata

{SWD(2015) 500 final}

I. BEVEZETÉS

Az európai szomszédságpolitika (ENP) 2004-ben indult azzal a céllal, hogy segítse az EU-t a határaihoz legközelebb található országok stabilitásának, biztonságának és jólétének támogatásában és előmozdításában. Az EU továbbra is elkötelezett marad e célok iránt, ám az elmúlt évek eseményei azt mutatták, hogy új megközelítést kell alkalmazni, át kell fogalmazni a prioritásokat és újabb munkamódszereket kell bevezetni.

Az elmúlt 12 évben az EU-val szomszédos országokban radikális változások történtek. Történtek pozitív fejlemények: a helyi szereplők reformokat kezdeményeztek a jogállamiság, a társadalmi egyenlőség és az elszámoltathatóság növelésének érdekében; példa erre a Nobel-békedíjjal kitüntetett Tunéziai Kvartett is. Ugyanakkor a konfliktusok, az erősödő szélsőségek és terrorizmus, az emberi jogok megsértése és a nemzetközi jog területén tapasztalt kihívások, valamint a gazdasági válság jelentős menekülthullámokat okoztak, nyomot hagyva Észak-Afrikában és a Közel-Keleten, az arab felkelések utóhatásaival és az ISIS/Dáis felemelkedésével együtt. Keleten az egyre öntudatosabb orosz külpolitika Ukrajna szuverenitásának, függetlenségének és területi integritásának megsértéséhez vezetett. A régióban elhúzódó konfliktusok továbbra is akadályozzák a fejlődést.

Időközben az EU és szomszédai egymástól való kölcsönös függésére kiemelt figyelem fordult. Egyre több menekült érkezik az Európai Unió hatáira egy biztonságosabb jövő reményében. Az energiaválságok rámutattak arra, hogy az EU-nak együtt kell működnie szomszédaival az energiabiztonság terén, ideértve az energiaforrások,- útvonalak és -szolgáltatók diverzifikálását. Az EU-ban és szomszédságában eddig is történtek terrorcselekmények, legutóbb a 2015. november 13-án Párizsban végrehajtott borzalmas terrorista támadások.

Az európai szomszédságpolitika jelenlegi felülvizsgálatának célja az, hogy javaslatot tegyen arra, miként lehet az EU és szomszédai közötti hatékonyabb partnerséget kiépíteni. Ennek során az EU követi érdekeit, amelyek közé tartozik az egyetemes értékek előmozdítása. Az EU saját stabilitása a demokrácián, az emberi jogokon és a jogállamiságon, valamint a gazdasági nyitottságon alapul, az új európai szomszédságpolitika legfontosabb politikai prioritása pedig a jelenlegi bizottsági ciklusban a stabilizálás lesz.

Az új ENP további fő elemei a differenciálás és a nagyobb kölcsönös felelősségvállalás lesznek, amivel az EU elismeri, hogy nem minden partner kíván megfelelni az uniós szabályoknak és normáknak, és minden ország esetében figyelembe veszi, hogy az milyen jellegű és terjedelmű partnerségre törekszik az EU-val.

Az EU egyedül képtelen megoldani a térség elé háruló kihívásokat és befolyása korlátozott, azonban az új ENP szerepet játszik majd a pozitív fejlődéshez szükséges feltételek megteremtésében.

A Junker elnök által javasolt és az uniós tagállamok által kért felülvizsgálatról nyilvános konzultáció folyt, amelyhez a tagállamoktól, a partner kormányoktól, az uniós intézményektől, a nemzetközi szervezetektől, a szociális partnerektől, a civil társadalomtól, a vállalkozásoktól, a szellemi műhelyektől, a tudományos körökből és egyéb nyilvános

szereplőktől több mint 250 hozzászólás érkezett, ami megerősíti, hogy a tartalmat és a módszereket illetően is szükség van az ENP megváltoztatására.

A nyilvános konzultáció azt mutatta, hogy ugyan a kormányzási reformokat végrehajtó országok számára az EU-val folytatott szorosabb kapcsolatra vonatkozóan tett ajánlat egyes országokban ösztönözte a változást, más partnerek a jelenlegi gyakorlatot és politikát túlságosan előíró jellegűnek tekintik, amely nem tükrözi kellően az ő saját törekvéseiket. A konzultáció továbbá rámutatott arra, hogy mind a partnerek, mind pedig az uniós tagállamok felelősségvállalását növelni kell; szorosabban és relevánsabban kell összpontosítani az együttműködést; valamint nagyobb rugalmasságra kell törekedni annak érdekében, hogy az EU és partnerei reagálhassanak a folyton változó szükségletekre és körülményekre.

A jövőben hatékonyabb módszereket kell keresni a demokratikus, elszámoltatható és jó kormányzás, valamint az igazságügyi reform elősegítése érdekében ott, ahol fennáll a jogállamiság és az alapvető jogok iránti közös elkötelezettség. A szabad piacok és a növekedés, az inkluzív gazdasági fejlődés – különösen a fiatalok kilátásai tekintetében – kulcsfontosságúak a szomszédság társadalmainak stabilizálása terén. Az EU és a partnerek maguk nagyobb figyelmet szentelnek majd az energiabiztonságnak és az éghajlat-politikának.

Kiemelt hangsúlyt kap a biztonsági ágazat reformja, a konfliktusmegelőzés, valamint a terrorizmus és a radikalizálódás elleni politikák terén a partnerországokkal folytatott munka megerősítése, teljes összhangban a nemzetközi emberi jogi normákkal. A november 13-i párizsi terrorista támadásokat követően e területeken minden eddiginél intenzívebben kell együttműködni szomszédainkkal. További prioritást jelent a biztonságos legális migráció biztosítása, valamint az irreguláris migráció, az emberkereskedelem és az embercsempészet kezelése.

Az új ENP igyekszik rugalmasabban és koherensebben felhasználni a rendelkezésre álló eszközöket és forrásokat. Emellett törekedni kell arra, hogy az uniós tagállamok még nagyobb mértékben részt vegyenek a szomszédainkkal folytatott munka újbóli fellendítésében. Hasonlóképpen cél a civil társadalom és a szociális partnerek nagyobb mértékű bevonása is.

Regionális szinten a 2015. évi rigai csúcstalálkozó kötelezettségvállalásaival összhangban tovább fog erősödni a keleti partnerség. A déli szomszédok közötti együttműködés támogatásában az Unió a Mediterrán Térségért játszhat fokozott szerepet. Az új ENP ezenkívül adott esetben igyekszik a szomszédságon túli regionális szereplőket is bevonni a regionális kihívások kezelésébe.

ENSZ Közgyűlés elfogadta a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendet és annak fenntartható fejlesztési céljait, az EU pedig erőteljesen támogatja ennek végrehajtását, ami egy új, átalakító hatású politikai keretet biztosít a partnerek bevonásához. Ezen felül az EU átfogó kül- és biztonságpolitikai stratégiájával kapcsolatos szélesebb körű munka részeként e felülvizsgálatot szorosan koordinálják.

Az egyéb intézkedésekkel együtt az EU törekedni fog az ENP megerősítésére, amely a jövőben az összes partnerrel fenntartott kapcsolatok keretként szolgál majd.

II. A SZOMSZÉDSÁG STABILIZÁLÁSA

Az ENP az EU szomszédaival való hosszú távú elkötelezettséget jelent, ugyanakkor figyelembe kell vennie a legsürgetőbb szükségleteket is. A szomszédság több területén az elkövetkező 3–5 év során a legfontosabb kihívást a stabilizáció jelenti. Az instabilitás okait legtöbbször a biztonság területén kívül kell keresni. Az uniós megközelítés átfogóan igyekszik kezelni az ágazatokban mutatkozó instabilitás gyökereit. A szegénység, egyenlőtlenség, az igazságtalanság érzetének megtapasztalása, a korrupció, a gyenge gazdaság és szociális fejlődés, valamint a lehetőségek hiánya – különösen a fiatalok körében – instabilitás gyökerévé válhatnak, fokozva a radikalizálódás veszélyét. Az új ENP határozott erőfeszítéseket tesz a gazdaságok támogatása és a helyi lakosság kilátásainak javítása érdekében. E politika segíthet a partner országok számára olyan helyet teremteni, ahol az emberek jövőt építhetnek és megoldást találni az emberek irányíthatatlan vándorlására.

A nyilvános konzultáció során nagyon sok érdeklelt fél – köztük több partner ország – fejezte ki határozott véleményét azzal kapcsolatban, hogy az EU-nak fokozottabban kell szerepet vállalnia partnereivel a biztonsági ágazatban. Ahogy a többi területen is, a felülvizsgált ENP személyre szabott megközelítést kínál a biztonsággal kapcsolatos ügyekben folytatott együttműködés terén, valamint aktívan biztosítja a konfliktusérzékeny átfogó szerepvállalásunkat, amely teljes mértékben eleget tesz a nemzetközi jognak, ideértve a nemzetközi emberi jogi normákat is. Az új ENP célja a korai megelőző intézkedésekkel társított korai előrejelzés révén történő konfliktusmegelőzés kidolgozása és a partnerek kapacitásának e tekintetben történő bővítése. Az ezen közös közleményben foglalt intézkedések olyan lehetőségeket kívánnak nyújtani, amelyek révén az EU partnereinek társadalmi ellenállóbbá válhatnak a külső nyomással szemben és képesek meghozni saját szuverén döntéseiket.

III. ERŐSEBB SZOMSZÉDSÁG, ERŐSEBB PARTNERSÉGEK

A konzultáció nagy horderejű kérdéseket tett fel arra vonatkozóan, hogy az európai szomszédságpolitika folytatódjon-e és milyen formában. egyetértés született az alábbiak terén:

- *Partnereink törekvései különbözők: kapcsolatainknak ezt még jobban kell tükrözniük.
- *Az ENP-nek tükröznie kell az EU érdekeit és partnereink érdekeit is
- *A partnerségeknek kevesebb prioritásra kell még jobban összpontosítaniuk
- *A tagállamoknak még jobban részt kell venniük az ENP-ben
- *Fokozni kell a partnerek felelősségvállalását

Az ENP-ről szóló konzultáció során a legtöbb partner kifejezte igényét a keleti és déli szomszédság számára kidolgozott közös politikai keret valamilyen formája iránt. Egyértelmű igény mutatkozott a változás iránt, az EU és az egyes szomszédos partnerek között egy még inkább testre szabott, differenciáltabb partnerség létrehozásával, tükrözve a különböző ambíciókat, képességeket és érdekeket.

Amennyiben egy partner mélyebb kapcsolatokat kíván kialakítani az EU-val a közös értékekre alapozva, a munka a már meglévő alapokra épül. Grúzia, a Moldovai Köztársaság

és Ukrajna az EU-val való politikai társulást és a gazdasági integrációt választotta a társulási megállapodások/mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodások új generációja útján; Marokkó az EU-val folytatott kapcsolatok terén a kiemelt státusz előnyeit élvezi, Tunéziával pedig kiemelt partnerség áll fenn. Az EU együtt dolgozik e partnerekkel kapcsolataik továbbfejlesztésén valamint azon, hogy e megállapodások előnyeit a részes felek a lehető legjobban kiaknázzák. E partnerségek alátámasztására az EU-nak több lehetőséget kell biztosítania az e partnerekkel folytatott miniszteri szintű politikai párbeszédre.

Az EU javasolja, hogy 2016-ban a partnerekkel való együttműködés új szakasza kezdődjön, konzultálva a partnerségek jövőbeli jellegéről és fókuszáról. A várakozás szerint megjelennek a kapcsolatok különböző formái, lehetőséget adva mindkét oldal számára a nagyobb felelősségvállalásra. Az EU készen áll megvitatni a közösen meghatározott új partnerségi prioritások lehetőségét, amelyek minden egyes kapcsolat tekintetében egyértelműbben összpontosítanak a közösen azonosított közös érdekekre.

A teljesítményorientált („többet többért”) megközelítés sikeres volt a jó kormányzás, a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok terén zajló reformok támogatásában, amennyiben a partnerek elkötelezettek az ilyen reformok mellett. Nem bizonyult azonban elég erős ösztönzőnek ahhoz, hogy a reformok iránt kötelezettséget vállaljanak akkor, ha arra nincs meg a politikai akarat. Ezekben az esetekben az EU hatékonyabb módszereket keres arra, hogy partnerei előtt kinyilvánítsa az alapvető reformokra vonatkozó álláspontját, ideértve a civil, gazdasági és társadalmi szereplők bevonását is.

Nem készülnek többé párhuzamosan egységes, az elért eredményekről szóló jelentések valamennyi országra vonatkozóan. Ehelyett az EU az értékelés egy új módját kívánja kidolgozni, a figyelmet a partnerekkel közösen megállapított célok megvalósítására összpontosítva. E jelentéseket úgy ütemezik, hogy a partnerországokkal folytatott releváns magas szintű találkozókon, mint például a társulási/együttműködési tanácsokban zajló politikai eszmecserék alapjául szolgáljanak. Azon partnerek számára, amelyek inkább korlátozottabb számú stratégiai prioritásra összpontosítanak, a jelentéstételi keretet kiigazítják annak érdekében, hogy jobban tükrözze az új hangsúlyokat. Az országspecifikus jelentések mellett a szomszédságban történő előrelépéseket rendszeres jelentések is nyomon követik. E jelentések tartalmazni fogják az Európai Szomszédsági Támogatási Eszközzel szóló rendeletben előírt elemeket, ideértve az alapvető szabadságokra, a jogállamiságra, a nemek közötti egyenlőségre és az emberi jogi kérdésekre vonatkozó információkat is.

Az új ENP-nek az EU és tagállamai koherensebb törekvéseire kell összpontosítania. Az EU nagyobb befolyással rendelkezik, ha közös megközelítéssel lép fel egy egységes álláspontot képviselve. Többet tud felkínálni partnerei számára, ha forrásait stratégiaileg és jól koordinált módon használja fel. Ezért a partnerekkel folytatott párbeszéd mellett a Tanács és a tagállamok nagyobb szerepet kapnak a prioritások azonosítása és azok végrehajtásának támogatása terén. Mindez magában foglalja a közös programozást. A tagállamok felkérést kapnak, hogy egyes kezdeményezések esetében vezető partner szerepét töltsék be vagy segítsék a bizonyos reformtörekvéseket.

A Bizottság és a főképvisező rendszeresen tájékoztatja az Európai Parlamentet, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot és a Régiók Bizottságát az új ENP végrehajtásáról.

IV. JÓ KORMÁNYZÁS, DEMOKRÁCIA, JOGÁLLAMISÁG ÉS EMBERI JOGOK

A konzultáció megerősítette azt a szilárd álláspontot, mely szerint az EU-nak az ENP révén tovább kell dolgoznia az egyetemes értékek fenntartásán és támogatásán. Azt is megerősítette, hogy egyesek szerint a jelenleg használt módszerek nem hatékonyak, míg mások szerint gátolják az egyenlő partnerséget.

*Az EU elkötelezte magát a jó kormányzás, a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok támogatása mellett

*Az ENP még hatékonyabb módszereket keres a minden egyes partner esetében kölcsönösen elfogadott formában zajló reformok elősegítéséhez

*Az ENP többet fog tenni a civil társadalom támogatása érdekében

Az EU számára továbbra is prioritás marad a jogállamiság, valamint a független és hatékony igazságszolgáltatási rendszerek biztosítása. Ezek elengedhetetlenek a társadalmi és gazdasági stabilitás, az állami intézményekbe vetett bizalom és a jogbiztonság tekintetében. Valamennyi partnere tekintetében az EU célja továbbra is a független, átlátható és pártatlan igazságszolgáltatási rendszer kialakítása, amely mentes a politikai befolyástól és amely garantálja az igazságszolgáltatáshoz való egyenlő hozzáférést, az emberi jogok védelmét, a nemek közötti egyenlőséget és a megkülönböztetésmentességet, valamint a jog teljes mértékű végrehajtását. Az elszámoltatható központi és helyi önkormányzati szintű közigazgatás kulcsfontosságú a demokratikus kormányzáshoz és a gazdasági fejlődéshez. A közigazgatási reform tehát elkerülhetetlen. Mindez magában foglalja a demokratikus és független intézmények megerősítését, a helyi és regionális hatóságok kialakítását, a közszolgálat politikától való mentesítését, az e-kormányzat kifejlesztését, valamint az intézmények átláthatóságának és elszámoltathatóságának fokozását. Az EU támogatja partnereit kapacitásuk növelésében a szakpolitikák kidolgozása, a szolgáltatásnyújtás és az államháztartási gazdálkodás terén, valamint segítséget nyújt a nemzeti parlamentek munkájához.

Hatékony – különösképpen ami a megelőzést illeti – korrupcióellenes intézkedéseket kell végrehajtani – ideértve a civil társadalom által betöltött kulcsfontosságú szerep támogatását – a nagy volumenű közbeszerzések, a (re) privatizáció, az állami tulajdonú/állami irányítású vállalatok reformja, illetve más hasonló területek vonatkozásában, amelyek esetében magas a korrupció veszélye.

Az EU továbbra is együttműködik a partnerországok kormányaival, civil társadalommal és a polgárokkal az emberi jogokkal és a demokráciával kapcsolatos kérdésekben, ideértve a választási folyamatokat is, ahogyan az az Európai Unióról szóló szerződésben és az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési tervben szerepel. Tiszteletben tartjuk és védelmezzük minden emberi jog egyetemességét és oszthatatlanságát mind otthon, mind pedig az összes régióbeli országgal fenntartott partneri kapcsolatokban.

Az EU valamennyi partnerével inkluzív párbeszédet fog folytatni az emberi jogok és a demokrácia kérdéseiben, ideértve azokat a területeket is, ahol eltérőek lehetnek a tapasztalatok. Az emberi jogok és a demokrácia a partnerekkel folytatott politikai párbeszéd

napirendi pontja marad egy kölcsönösen elfogadott formában. A civil társadalmi fórumok is támogatásban részesülnek.

Különös figyelmet kap majd a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 2016–2020-as uniós cselekvési terv¹, amely tájékoztatást nyújt az ENI programozás számára, valamint az ENP partnerek számára a nemek közötti egyenlőséggel, valamint a lányok és nők társadalmi szerepvállalásának növelésével kapcsolatos kötelezettségvállalásaik teljesítéséhez nyújtott támogatás, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó egyetemes menetrendnek megfelelően. Hangsúlyt kap a lányok és nők testi és pszichés integritásának biztosítása, a nők és lányok társadalmi és gazdasági jogainak, valamint társadalmi szerepvállalásuk elősegítése, az igazságszolgáltatáshoz, oktatáshoz, egészségügyi ellátáshoz és más szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférésük, a nők érdekeinek fokozott megjelenítése és politikai részvételük megerősítése, valamint az intézményi szemléletváltás megváltoztatása e kötelezettségvállalások teljesítése érdekében.

Az EU igyekszik támogatni a polgárokat abban, hogy kormányaikat elszámoltathassák, és együttműködik a helyi média pluralizmusának, a függetlenségének és szakmaiságának javítása érdekében, segítséget nyújtva ahhoz, hogy a média a nyilvános párbeszéd fórumaként és a változás katalizátoraként szolgáljon a partnerországokban. Támogatni kell a nyílt és szabad internetet is.

A szubnacionális, nemzeti és régiók közötti civil társadalmat továbbra is támogatni kell mind közvetlenül, mind pedig más szervezetek bevonásának elősegítésével. A Demokráciáért Európai Alapítvány fontos szerepet játszhat e téren. Az EU-nak támogatnia kell a civil társadalom szakembereinek és a szomszédság vezetőinek kapacitásépítését, olyan programok révén, mint például a civil társadalmi ösztöndíjak, felismerve a fiatalok e tekintetben játszott fontos szerepét.

Sok szomszédos országban az etnikai, vallási és kulturális identitás és hagyomány jelentős szerepet játszik a társadalom működésében. A nyilvános konzultáció során az érdekelt felek utaltak ezekre a tényezőkre és felkérték az EU-t, hogy több közös felelősségviselést tegyen lehetővé. Az EU-nak ezért még inkább be kell vonnia a szélesebb értelemben vett civil társadalom érintett tagjait és a szociális partnereket.

V. AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS JAVASOLT KÖZÖS PRIORITÁSAI

V.1. GAZDASÁGI FEJLŐDÉS A STABILITÁS ÉRDEKÉBEN

A konzultációra válaszoló partnerek erőteljesen jelezték érdeklődésüket az EU-val fenntartott partnerség iránt a gazdasági fejlődés és modernizáció, a beruházások és a fiatalok munkalehetőségeinek kidolgozása terén. Ez kapcsolódik a mobilitás, valamint az EU-ba való utazás és az ottani munkavállalás iránt mutatott továbbra is erős érdeklődéshez.

¹ 13201/15 Az Európai tanács következtetései, 2015. október 26.

A szomszédság stabilizálásához és a partnerségek kiépítéséhez való uniós hozzájárulás magját a gazdasági és szociális fejlesztésnek kell képeznie.

Egy ország gazdasági ellenálló képességének kialakításában kulcsszerepet játszik a gazdasági kormányzás fokozása, a költségvetési stabilitás megerősítése, valamint a fokozott versenyképesség és az inkluzív növekedés és szociális fejlesztés érdekében történő strukturális reformok támogatása. A szomszédság makrogazdasági stabilitása és gazdasági reformja prioritást jelent, és az EU továbbra is támogatást nyújt, nevezetesen a makroszintű pénzügyi támogatási műveletek révén. Az EU-nak támogatnia kell a kapacitásépítést és az új képzési lehetőségeket annak érdekében, hogy megszülessen a köztisztviselők új generációja, akik képesek lesznek a hatékony és inkluzív gazdasági irányításra, valamint a fenntartható szociális eredmények elérésére. A gazdaság modernizálása, az innováció elősegítése, a munkahelyteremtés és a készségek fellendítése, valamint a gazdasági, társadalmi és területi kohézió támogatása jelentik a többi kulcsfontosságú szempontot.

Néhány új, de több, már meglévő eszköz vethető be hatékonyabban a munkahelyteremtés és a növekedés jobb feltételeinek kialakítása terén. Az EU-nak fokoznia kell az együttműködést a nemzetközi pénzügyi szervezetekkel, különösen az Európai Beruházási Bankkal (EBB), az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankkal (EBRD), a Világbankkal és a Nemzetközi Valutaalappal (IMF), valamint az érintett nemzetközi szervezetekkel a magánszféra fejlesztése, valamint az olyan kezdeményezések terén, amelyek elősegítik az inkluzív növekedést és foglalkoztatást, valamint javítják a polgárok életkörülményeit. Ezen túlmenően támogatni kell azokat a fellépéseket, amelyek megerősítik a magánszektorral fenntartott partnerségeket, és ösztönözni kell az olyan innovatív megközelítések alkalmazását, mint például a támogatások és kölcsönök ötvözése, ami fontos eszköze a kiegészítő források mozgósításának és az uniós segítségnyújtás hatása fokozásának.

KERESKEDELEM

A konzultáció rávilágított arra, hogy a piacra jutás továbbra is kulcsfontosságú, azonban azt sugallta, hogy nagyobb rugalmasság szükséges a kereskedelmi megállapodások terén.

*Törekvés egy gazdasági térség létrehozására azokkal, akik belépnek a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térségbe

*Könnyebb, rugalmasabb kereskedelmi megállapodások azok tekintetében, akik nem lépnek be

Az európai szomszédságpolitika térségében a prosperitás előmozdításának kulcsfontosságú eszközét eddig az uniós piachoz való hozzáférés megadása jelentette. Egyes szomszédok az EU-val való szoros gazdasági integráció útját választották. A társulási megállapodások részeként három mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térségről szóló megállapodás megkötésére került sor a keleti partnerekkel (Ukrajnával, a Moldovai Köztársasággal és Grúziával). A déli szomszédságban egy mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térségről szóló megállapodás megkötésére került sor (Marokkóval), emellett nemrégiben megkezdődtek a tárgyalások Tunéziával. Az EU támogatja a jelenleg folyó tárgyalásokat a dél-mediterrán partnerekkel, többek között a kölcsönös prioritásokon alapuló differenciált, progresszív és aszimmetrikus megközelítés révén. Az EU támogatja a szomszédsági partnerek belföldi

reformjait, amelyek elősegítik a társulási megállapodások/mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodások és más kétoldalú megállapodások végrehajtását.

A társulási megállapodások/mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodások partnereire vonatkozóan kulcsfontosságú prioritás e megállapodások teljes mértékű és tényleges végrehajtása. Ez előmozdítja a reformokat és a fenntartható növekedést. Amint azt 2013-ban a vilniusi és 2015-ben a rigai keleti partnerségi csúcstalálkozók meghatározták, a társulási megállapodások/mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodások reformokkal kísért végrehajtása a partnereknek a nemzetközi normákhoz, valamint az uniós jogszabályokhoz és normákhoz való átfogó közelítését fogja eredményezni. Ez a partnereknek az uniós belső piacba történő fokozatos gazdasági integrációjához, így egy gazdasági térség létrehozásához fog vezetni. Kíváncsú az érintett partnerek és az EU közötti gazdasági integrációról szóló ilyen ambiciózus hosszú távú elképzelés. Ez is hozzájárul a gazdasági jólétnek a WTO-szabályokon és szuverén választásokon alapuló tágabb térsége Európában és azon túl történő kialakítására vonatkozó hosszú távú célhoz.

Számos partner azonban jelenleg nem kívánja az ilyen modellt követni. Azon országok esetében, amelyeknek nem szándéka részt venni a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodásra vonatkozó tárgyalásokon, arra törekszünk, hogy közösen határozzunk meg vonzó és reális alternatívákat az integráció előmozdítására, valamint a kereskedelmi és beruházási kapcsolatok erősítésére, amelyek tükrözik a kölcsönös érdekeket. Az EU lehetőség szerint nagyobb rugalmasságot kínál, könnyebb opciókkal, amelyek túlmutatnak a meglévő preferenciális vagy nem preferenciális kereskedelmi megállapodásokon azok számára, akik kezdetben nem kívánnak valamennyi ágazatban kötelezettséget vállalni.

Erre egy példa az ipari termékek tényleges szabad mozgását bizonyos ágazatokban lehetővé tevő, az ipari termékek megfelelőségértékeléséről és elfogadásáról szóló megállapodások (ACAA-k) aláírásának lehetősége, amelyet előirányoztak a társulási megállapodás/mélyreható és átfogó szabad kereskedelmi megállapodásokban. Az ACAA-k megfelelőek lehetnek az európai szomszédságpolitika (ENP) más országainak is, amelyeknek az EU-hoz fűződő jelenlegi szerződéses viszonya közelítést irányoz elő a műszaki előírások, szabványok és megfelelőségértékelési eljárások terén.

Az EU továbbra is elkötelezett az EU és az ENP partnerországok és azok kereskedelmi partnerei közötti kereskedelem előmozdítása iránt.

A GAZDASÁG MODERNIZÁCIÓJA ÉS VÁLLALKOZÓI KÉSZSÉG

*A reform támogatása, amely jobb üzleti és beruházási környezetet eredményezhet*A növekedés támogatása a kkv-knak nyújtott támogatás révén*A növekedés támogatása a meglévő ágazatok modernizációja és új ágazatokká történő diverzifikálása révén

Az EU támogatja partnereit gazdaságaiknak az intelligens és fenntartható növekedés tekintetében történő modernizálása érdekében a gazdasági párbeszédokban történő részvétel, szakpolitikai tanácsadás, valamint pénzügyi támogatás mobilizálása révén. Ez előmozdítja a jobb üzleti környezetet és a reformokat, amely nagyobb beruházásokat, valamint több és jobb munkahelyet tesz lehetővé. A hangsúlyt a kis- és középvállalkozások (kkv-k) támogatására

helyezi, amelyek a munkahelyek teremtésében elsődleges szerepet játszanak és amelyek a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás eszköze keretében már támogatásban részesülnek, nevezetesen a finanszírozáshoz és az információkhoz való hozzáférés javítása érdekében végzett munka révén. Ösztönözni és támogatni kell a gazdasági és társadalmi fejlődés alátámasztására szolgáló reformokat (mint a készségfejlesztés, szociális védelem, oktatás, a vízellátás és az egészségügy).

A kutatás, tudomány és innováció kulcsfontosságú a tisztességes és fenntartható munkahelyek létrehozásában a szomszédos országokban, így a gazdaság modernizációját és diverzifikálását elő kell segíteni a szomszédos országok fokozott részvételének megkönnyítésével az olyan uniós kezdeményezésekben, mint az Enterprise Europe Network, a Horizont 2020 és a COSME uniós programok, a GÉANT-hálózat, továbbá az intelligens szakosodás koncepciójának előmozdításával, amelyet az EU regionális politikájában a kutatási és innovációs stratégiák megtervezésére dolgoztak ki. Elő kell segíteni a közös tudományos és innovációs tér kialakítását az EU és a keleti és déli szomszédai között, a tudományos eredményeket felhasználva a tudásalapú munkahelyek létesítésére és a befektetők vonzására az innovatív vállalkozásokba az EU-ban és a szomszédos országokban. Az EU továbbra is összehangolja és integrálja közös kutatási és innovációs prioritásait az olyan közös programok révén, mint a földközi-tengeri térségben folytatott kutatási és innovációs partnerség (PRIMA) és a szomszédoknak a Horizont 2020-hoz történő társulása.

A mezőgazdaság a munkahelyteremtés fő forrása számos partnerországban és az EU-nak továbbra is támogatnia kell a fenntartható és inkluzív politikákat és a beruházást az ágazat modernizációjába, valamint szükség esetén az egyéb jövedelemteremtő tevékenységek irányába történő diverzifikálást a vidéki területeken. Az EU támogatja az erőforrás-hatékony gazdaságot az olyan környezeti kihívások kezelésével, mint a természeti erőforrások pusztulása és az azokért folytatott verseny. Hasonlóképpen az EU-nak hozzá kell járulnia a tengergazdaságok fejlesztéséhez is, emellett együtt kell működnie a közösen megosztott tengerek fenntartható használatáról szóló közös elképzelés kialakításában.

Fokozni kell a digitális gazdaság támogatását az EU és a szomszédai közötti digitális környezet harmonizációja érdekében. Ez munkahelyeket teremt, elősegíti a növekedést és innovációt, különösen a fiatalok javára – a helyi vagy távoli oktatási és munkalehetőségek szempontjából – és az alacsony kezdeti tőkével induló vállalkozások számára.

FOGLALKOZTATÁS ÉS FOGLALKOZTATHATÓSÁG: HANGSÚLY A FIATALOKON

*A munkahelyekre és készségekre helyezett hangsúly, különös tekintettel a fiatalokra*Nagyobb támogatás az Erasmus + programnak*Nagyobb hangsúly a szakképzésre*A tudás mobilitásának új ösztönzői

Az EU segíthet javítani a helyi munkaerő foglalkoztathatóságát és segíthet az erőfeszítéseket összpontosítani a készségek és kompetenciák fejlesztésére, valamint lehetőségek teremtésére, különösen a fiatalok és a nők számára. Ennek az iskolán kívüli oktatás ösztönzésének támogatásától (nem formális tanulás) az alap- és középfokú oktatáshoz való hozzáférésig, az írástudatlanság elleni küzdelemig, a készségek fejlesztésének, a tanulószereződéses gyakorlati képzségek és a munkaalapú képzés biztosításáig kellene terjednie. Az EU jelentősen bővíteni

fogja a szomszédsági partnerek szerepvállalásának körét az Erasmus + programban, beleértve a nagyobb mértékű finanszírozást. Különös figyelmet kell fordítani arra is, hogy megkönnyítsék a konfliktusok által érintett régiók felsőoktatási intézményeinek részvételét az Erasmus + programban.

Az EU elősegíti a mobilitást a szakképzés területén annak érdekében, hogy nagyobb mértékű támogatást nyújthasson e kulcsfontosságú területen. Az EU szintén támogatni fogja azon gyakornokok mobilitását az európai és szomszédos országokból, akik külföldön próbálnak munkatapasztalatot szerezni.

Az EU konzultálni fog partnereivel az ifjúsági foglalkoztatással és foglalkoztathatósággal foglalkozó testület létesítéséről a keleti partnerségen belül. Az EU ösztönözni fogja a cseréket az oktatás, képzések és ifjúságpolitika terén a dél-mediterrán országokkal a térség meglévő együttműködési fórumain belül. Az EU felkéri az Európai Képzési Alapítványt, hogy játsszon aktív szerepet ebben a tekintetben.

Az EU támogatni fogja a szakpolitikákat a megfelelő készségek munkaerő-piaci igényekhez való igazításában, az egyetemek és a vállalatok közötti együttműködés javításában, a tanulók foglalkoztathatósági készségeinek fejlesztésében a tudásalapú és fenntartható munkahelyek tekintetében, valamint az ösztönző programokat a hazájukba való hazatéréshez azok számára, akik az EU-ban folytattak tanulmányokat és szereztek képesítést.

A NÖVEKEDÉSI PARTNERSÉG

*Partnerségek kialakítása a beruházások és a gazdasági modernizáció támogatására
*A magánszféra nagyobb mértékű bevonása a beruházások és a reform fellendítésére
*A magánszféra, az EU, a tagállamok és nemzetközi pénzügyi szervezetek közötti új összefogás a növekedéssel, munkahelyekkel és az ifjúsággal kapcsolatos stratégiák támogatására

Azon szomszédokkal, amelyek így kívánják, az EU átfogó partneri együttműködést alakít ki a növekedés, foglalkoztathatóság és gazdasági modernizáció támogatására. Ez összehozza a köz- és magánszférát, az EU-t és az érdekelt tagállamokat, a nemzetközi pénzügyi szervezeteket és egyéb partnereket, amelyek segíthetnek az országnak az intelligens szakosodási stratégiával összhangban történő fejlesztésében.

Az EU különösképpen ösztönzi a vállalkozókat, hogy közvetlenül lépjenek kapcsolatba a szomszédságban lévő partnerekkel. A gazdasági diplomáciai missziókat az ENP-partnerországokba szisztematikusan kell végrehajtani, hatékonyabban mozgósítva az európai üzleti életet a kereskedelem és beruházások előmozdítására a szomszédságban. Ezen felül az ilyen missziókat arra használják majd, hogy a szomszédoknak megfelelő támogató partnereket biztosítsanak a különleges gazdaságfejlesztési kihívásokkal kapcsolatosan, beleértve készségbázisuk, vállalkozói készségük erősítését és gazdasági tevékenységük diverzifikálását.

KÖZLEKEDÉS ÉS ÖSSZEKÖTTETÉSEK

A konzultáció megerősítette a nagyobb mértékű összekapcsoltságnak, mint az együttműködés kulcsfontosságú területének támogatását
*A TEN-T törzshálózatok kiterjesztése a keleti partnerekre

***Regionális hálózatok azonosítása délen, és azok belefoglalása a TEN-T iránymutatásokba**

A közlekedési összeköttetésekről és a telekommunikációról szóló együttműködés hozzájárul a partnerek gazdasági fejlődéséhez és közöttük a párbeszéd előmozdításának eszköze, valamint a regionális együttműködésük kiinduló pontja lehet. Keleten, a transzeurópai közlekedési hálózathoz (TEN-T) csatlakozó biztonságos és fenntartható közlekedési rendszer kulcsfontosságú a gazdasági növekedés előmozdításához a szomszédság partnerországai és az EU között. Az EU-nak ezért ki kell terjesztenie a TEN-T törzshálózatokat a keleti partnerekre és a nemzetközi pénzügyi szervezetekkel és más partnerekkel együtt ösztönöznie kell a szükséges beruházásokat ebben a kibővített hálózatban.

Délen, a szabályozási konvergenciára és harmonizációra kell törekedni a regionális közlekedési cselekvési tervnek (2014–2020) megfelelően, amely érinti a tengeri, a légi-, a vasúti, közúti és városi közlekedést. Ugyanakkor az EU-nak meg kell határozni a prioritást élvező regionális infrastrukturális projekteket és indikatív térképeket kell készítenie a leendő transzmediterrán közlekedési hálózatról.

Ösztönzést kell adni az európai közös légtérnek a mindezidáig Grúziával, Izraellel, Jordániával, Moldovával és Marokkóval aláírt (és Ukrajnával a lezáráshoz közeli stádiumban lévő) megállapodások végrehajtásával, valamint új megállapodások megtárgyalásával. Az EU-nak szintén segítenie kell partnereinek azon képességét, hogy kihasználhassák a tengeri autópálya előnyeit, jobb kikötői infrastruktúrával és a kapcsolódó szolgáltatásokkal.

Továbbá az EU folytatja a telekommunikáció konvergenciáját a partnereinkkel Keleten, illetve Délen a szabályozó szervek megfelelő regionális csoportjai révén, valamint az úrkutatási együttműködést az érdekelt partnerekkel.

ENERGIABIZTONSÁG ÉS ÉGHAJLAT-POLITIKA

A konzultáción kiderült, hogy jelentős a támogatottsága annak, hogy nagyobb teret szenteljenek az energiaügyi együttműködésnek az európai szomszédságpolitikában, mind biztonsági intézkedésként (energetikai függetlenség), mind a fenntartható gazdasági fejlődés eszközeként

*A nagyobb energiafüggetlenség támogatása az energiaforrások diverzifikálásához, az energiahatékonyságról szóló jobb együttműködéshez, valamint a karbonszegény gazdaságra való áttéréshez nyújtott támogatás révén

*A szomszédságon túli partnerekkel folytatott együttműködés új kerete

Az ambiciózus éghajlat-politikát a középpontba helyező, ellenállóképes energiaunió céljával, az EU kötelezettséget vállal, hogy fokozza az energiaügyi párbeszédet a szomszéd országokkal az energiabiztonság, energiapiaci reformok és a fenntartható energia ösztönzése területén. Az EU erőteljesen támaszkodik a szomszédaira a biztos, biztonságos és kiszámítható energiatermelés és -szállítás terén és ezért erősítenie kell a partnerországokkal az energiabiztonságról és fenntartható termeléséről szóló párbeszédét. Hasonlóképpen az energia kulcsfontosságú maguknak a partnereknek a stabil fejlődése és ellenálló képessége szempontjából.

Partnereink közül egyesek jelentős vagy potenciálisan jelentős bevételekkel rendelkeznek az energiaforrásuknak vagy tranzitországgként betöltött pozíciójuknak köszönhetően. Valamennyi partner gazdasági stabilitása azonban kisebb vagy nagyobb mértékben az energiafogyasztásuk

és az energiaellátásuk vagy energiatermelésük profilja közötti fenntartható egyensúlytól függ. Egyes keleti szomszédsági partnerországok kiszolgáltatottak a bizonyos szállítóktól való túlzott függésnek és ezért elemi érdekük szuverenitásuknak a beszerzési források diverzifikálásával történő erősítése. Az EU továbbra is támogatja az ilyen erőfeszítéseket. Más déli országoknak szintén szembe kell nézniük a növekvő energiaigényük kezelésével kapcsolatos kihívásokkal.

Az olyan kezdeményezések, mint a kétirányú gázáramlást biztosító kapacitás létrehozása Ukrajna felé, a Déli Gázfolyosó befejezése, valamint az energia területén az új felfedezések legoptimálisabb kihasználása, a potenciális kockázatok értékelése és megelőzése mellett, fontosak a páneurópai energiabiztonság megteremtése érdekében.

Az energiahatékonyság, a megújuló energiaforrások, a keresletoldali szabályozás, valamint az éghajlatváltozások hatásainak mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás területén folytatott fokozott együttműködés hozzájárul majd a hatékonyabb, versenyképesebb, ellenállóbb és stabilabb gazdaságok fejlesztéséhez, az energiafüggetlenség növelése és a kibocsátások csökkentése mellett. A várható párizsi éghajlatügyi megállapodás teljes mértékű végrehajtásának elősegítése és az azt követő fejlemények, többek között különösen a partnereink által vállalt kötelezettségek, fontosak az e célkitűzéseknek való megfelelés érdekében. Az EU a bevált gyakorlatok megosztásán és közös kutatások elvégzésén munkálkodik, beleértve a fosszilis tüzelőanyagoknak nyújtott támogatások megszüntetését, a kibocsátásokkal kapcsolatos szigorú monitoring, jelentéstételi és ellenőrzési keret bevezetését, beleértve hosszabb távon a kibocsátás-kereskedelmi rendszereket, amelyeket összekapcsolhatnak az uniós kibocsátás-kereskedelmi rendszerekkel, amint elkészülnek.

A beruházási és kereskedelmi lehetőségek növelése érdekében, az EU az Energiaközösségen keresztül fokozza a teljes mértékű energiapiaci integrációt a Moldovai Köztársasággal, Ukrajnával és Grúziával. Az EU-nak folytatnia kell a szabályozás közelítését a többi partnerrel a közös érdekű ágazatokban. A déli szomszédságához tartozó partnerországok tekintetében, az EU testre szabott együttműködést kínál, az energiatermelés, -forgalmazás, -kereskedelem és a hatékony fogyasztás előmozdítására. Első lépésként az EU együttműködik az érdekelt partnerekkel és a Nemzetközi Energia Ügynökséggel átfogó energiapolitikai országjelentések kidolgozása érdekében, beleértve az energetikai beruházások előtt álló akadályok feltérképezését és a megfelelő reformok azonosítását.

Az EU adott esetben támogatja a szubregionális együttműködést a kelet-mediterrán, a Maghreb és a dél-kaukázusi térségben. A szomszédságon túl az új tematikus keretet az olyan partnerekkel folytatott együttműködés fejlesztésére kell használni, mint Törökország, Kazahsztán, Türkmenisztán és esetleg Irak és Irán. Ez megkönnyíti a transzregionális munkát és beruházásokat e területeken, az olyan sikeres kezdeményezésekre építve, mint az INOGATE. Megfelelő körülmények között az EU fontolóra veheti az Oroszországgal folytatott energiaügyi kapcsolatok új keretek közé helyezését, a nemzetközi és uniós jog alapján.

V. 2. BIZTONSÁGI DIMENZIÓ

A konzultáció rávilágított, hogy nagy az igény, hogy a biztonságnak nagyobb teret szenteljenek az ENP-n belül, annak érdekében, hogy a partnerországok ellenállóbbak legyenek a jelenleg tapasztalt fenyegetésekkel szemben. A biztonságra fektetett új hangsúly az együttműködés széles területeit nyitja meg az ENP keretében. Az együttműködés magában foglalhatja a biztonsági ágazat reformját, a határvédelmet, a terrorizmus és a radikalizálódás elleni fellépést, valamint a válságkezelést.

2015 júniusában az Európai Tanács megismételte, hogy segíteni kell a partnereket és lehetőséget kell biztosítani számukra a válságok megelőzésére és kezelésére, többek között konkrét kapacitásépítési projektek révén a földrajzi célterület rugalmas értelmezésével. A partnerek előtt álló különleges biztonsági kihívások miatt, az EU-nak a hangsúlyt a biztonsági ágazat reformjával kapcsolatos együttműködés fokozására kell fektetnie. Az európai biztonsági stratégiára² fokozottabban építve, az új európai szomszédságpolitika kiemelten kezeli majd a következőket: a terrorizmus elleni fellépés és a radikalizálódás megelőzése; a súlyos és szervezett határon átnyúló bűnözés és korrupció felszámolása; büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés javítása, és a számítástechnikai bűnözés elleni küzdelem a jogállamisággal és a nemzetközi joggal teljes összhangban, a nemzetközi emberi jogi normákat is beleértve.

A szomszédságpolitikában részt vevő partnerországokkal való proaktívabb elkötelezettségre van szükség a határon átnyúló fenyegetések kiváltó okainak kezeléséhez, valamint a közös határszakaszok biztonságossá tételéhez való hozzájárulás érdekében. Az érdekelt partnerországokkal együtt fokozni kell az információmegosztást és kapacitásépítést a határon átnyúló fenyegetések leküzdése érdekében. Ezenfelül az új szomszédságpolitika kezeli a több területet érintő migrációval kapcsolatos biztonsági kihívásokat, mint a migráncsempészet, az emberkereskedelem, a szociális kohézió, valamint a határvédelem/-igazgatás.

További erőfeszítéseket tesznek a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló 1325. sz. ENSZ BT-határozatnak, az ahhoz kapcsolódó további határozatoknak és a nemi dimenzióknak a közös biztonság- és védelempolitika tervezésében, végrehajtásában és felülvizsgálatában történő általános érvényesítését és végrehajtásuk, illetve alkalmazásuk előmozdítására.

A biztonsági ágazat reformja: az EU szándéka, hogy fokozza a partnerországok hatóságainak bevonását, amelyek a biztonsággal kapcsolatos kérdésekkel foglalkoznak. Az érdekelt partnerországokat támogatni kell a polgári és katonai biztonság területén folytatott reformjukban. Az ilyen együttműködésnek magában kell foglalnia a stratégiai és szakpolitikai tanácsadást, intézményi és kapacitásépítési tevékenységeket, a civil társadalommal folytatott párbeszédet, valamint a közös biztonsági programok támogatását.

A terrorizmus leküzdése és a radikalizálódás megelőzése: A terrorizmus és a radikalizálódás fenyegetése mind Európára, mind a szomszédaira hatást gyakorol. Az EU ezért fokozza partnereivel a terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos együttműködését, beleértve a radikalizálódás megelőzését, az erőszakos szélsőségeség elleni küzdelmet, a terrorizmussal szembeni büntető igazságszolgáltatási válaszlépések támogatását, valamint a

² A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az európai biztonsági stratégia, COM(2015) 185 final

terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelmet és annak megszüntetését a pénzmosás elleni küzdelem keretrendszerén keresztül. A civil társadalom bevonása, különös tekintettel az ifjúsági szervezetekre, döntő fontosságú lesz a radikalizálódás megelőzésében. A meglévő uniós radikalizálódás-tudatossági hálózat (RAN) és a nemrégiben létrehozott Erőszakos Szélsőséges Elleni Fellépés Nemzetközi Kiválósági Központja az információcseré és együttműködés döntő fontosságú platformját jelenti majd. Az általánosabb kérdések kezelése, mint a kevésbé hatékony igazságszolgáltatás, a nemek közötti egyenlőtlenség, a gyűlöletbeszéd, az ifjúsági munkanélküliség és az írástudatlanság, szintén részét képezik a tágabb deradikalizálódási erőfeszítéseknek. Az Anna Lindh Alapítvány által támogatott kultúrák közötti párbeszéd, szintén kulcsfontosságú lesz.

A szervezett bűnözés felszámolása: a szervezett bűnözés és a korrupció fenyegethetik a tágabb értelemben vett térség stabilitását. Az EU-nak növelnie kell a partnerországoknak nyújtott támogatását a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözés elleni küzdelemben, beleértve a migráncsempészet és az emberkereskedelem elleni küzdelmet és a bűnözői hálózatok felszámolását a pénzügyi nyomozások révén, a tisztán büntetőjogi eszközök kiegészítéseként. Ennek céljából az európai biztonsági stratégia³ vállalta, hogy kiterjeszti a (szervezett és súlyos nemzetközi bűnözésre vonatkozó uniós) szakpolitikai ciklus munkáját a szomszédos országokra. Az EU-nak fel kell tárnia annak lehetőségét, hogy bevonja a partnerországokat a meglévő pénzügyi nyomozó hálózatokba (mint a pénzügyi információs egység hálózatai). Ezenfelül az EU továbbra is munkálkodik a partnerországokkal az emberkereskedelem, a kézi- és könnyűfegyverek tiltott kereskedelmének megakadályozása, valamint a kábítószer elleni együttműködés érdekében és támogatja azokat az integrált és kiegyensúlyozott nemzeti kábítószerügyi szakpolitikák végrehajtásában. Szükség esetén az EU törekedni fog az igazságügyi és rendőrségi együttműködés jogi keretének javítására a partnerországokkal és folytatja munkáját annak végrehajtása érdekében. Az Interpollal meg kell vizsgálni a további bűnüldözési kapacitásépítésre vonatkozó igényt a szomszédos országokban és meg kell könnyíteni az információcserét az uniós tagállamokkal és az Europollal. Az EU ösztönözni fogja az erőteljesebb szerepvállalást és együttműködést az Eurojusttal annak érdekében, hogy megkönnyítse az igazságügyi együttműködést valamennyi súlyos bűnügyi nyomozással kapcsolatosan.

A számítástechnikai bűnözés elleni küzdelem: Az EU kiberbiztonsági stratégiája⁴ biztosítja az operatív keretet a szomszédságban lévő partnerekkel való további szerepvállaláshoz. Az EU-nak segítséget kellene felajánlania a kapacitásépítéshez a kiberbiztonsággal és az ellenálló információs infrastruktúrákkal, a kiberbűnözés és kiberterrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatosan, többek között a fenyegetettség-elemzés révén, a bűnüldöző szervek szakosodásának ösztönzésével, igazságügyi képzéssel, valamint támogatva a vonatkozó nemzeti szakpolitikák, stratégiák kidolgozását és intézmények létrehozását a harmadik országokban. Az EU továbbra is támogatja a számítástechnikai bűnözésről szóló budapesti egyezmény megerősítését és végrehajtását a szomszédságban lévő partnereivel. Az

³ Az európai biztonsági stratégia ([COM\(2015\)185 final](#))

⁴ Az Európai Unió kiberbiztonsági stratégiája: Nyílt, megbízható és biztonságos kibertér (JOIN (2013) 1 final)

egyezmény modellt biztosít a kiberbűnözéssel kapcsolatos nemzeti jogszabályok megfogalmazásához, és a nemzetközi együttműködés alapjául szolgál e területen.

A vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris (CBRN) kockázatok enyhítése: segíti partnereit, hogy javítsák készségi és reagálási képességüket, többek között az uniós finanszírozású kiválósági központon keresztül.

A közös biztonság- és védelempolitika (KBVP) területén folytatott együttműködés és az elhúzódó konfliktusok kezelése: Az uniós biztonsági és védelmi architektúra keretében felállított struktúrák fórumként szolgálhatnak a legjobb gyakorlatok cseréjéhez, a közös célkitűzésekről szóló együttműködéshez és a kapacitásépítéshez. Így új lendületet kap a KBVP-vel kapcsolatos kérdésekben folytatott együttműködés. A partnerség és a közös felelősség szellemének ösztönzése érdekében – eseti alapon – elő kell segíteni a partnerországok részvételét a KBVP-missziókban és műveletekben, az uniós harccsoportokban és társulásukat az olyan releváns programokban és ügynökségekben, mint az Európai Védelmi Ügynökség és az Európai Biztonsági és Védelmi Főiskola. Az EU törekedni fog a biztonsági és védelmi párbeszéd kialakítására a partnerországokkal és a partnerországokbeli tisztviselők és tisztek részvételének megkönnyítésére az érintett védelmi főiskolák tanfolyamain. Az EU külső konfliktusokkal és válságokkal kapcsolatos átfogó uniós megközelítésével összhangban, valamennyi rendelkezésre álló eszközt felhasználnak, többek között – szükség esetén a KBVP-misszióit és műveleteit vagy az EU különleges képviselőit – a szomszédságban a válságok kezelésének és az elhúzódó konfliktusok rendezésének támogatására.

Válságkezelés és válságreagálás: Az EU-nak ki kell építenie a partnerek riasztási, megelőzési és készségi kapacitását, szoros partnerséget kínálva a polgári védelem és együttműködés terén az uniós polgári védelmi mechanizmussal. Az EU nagyobb hangsúlyt fog helyezni az egészségbiztonsági szempontokra is a partnerország kapacitásának erősítésével, hogy hatékonyan reagálhasson az egészségügyi veszélyekre, köztük a fertőző betegségekre. Mivel ad hoc határozat tárgyát képezhetik, az Európai Unió Műholdközpontja által szolgáltatott műholdképekhez való hozzáférést is meg kell fontolni a válságreagálás szükségleteinek fényében. A rugalmasság az ENP és más pénzügyi eszközök programozásában és alkalmazásában kulcsfontosságú lesz ebben a megközelítésben. Ezért szoros koordinációt biztosítanak az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz (ENI) keretében végzett biztonsági munka és a szélesebb körű KKBP/KBVP-tevékenységek, az uniós tagállamok kétoldalúan és nemzetközi szervezetekkel végzett munkája között. Az egyéb eszközökkel való szinergiákat is fel kell tárni együtt az elveken és szükségleteken alapuló uniós humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos munkával, valamint a rezilienciával és stabilizációval összefüggésben. Az átfogó megközelítéssel összhangban, a biztonsági ágazatban az uniós tagállamok és az uniós ügynökségek részvétele kulcsfontosságú lesz a támogatás megtervezéséhez és végrehajtásához.

V.3. MIGRÁCIÓ ÉS MOBILITÁS

A partnereknek az Unió irányába történő fokozottabb mobilitás iránti komoly érdeklődését az a konzultáció is megerősítette, amelyre egy olyan időpontban került sor, amikor a partnerek –

gyakran mint tranzitország – jelentős migráns- és menekülthullámmal szembesültek. Az ENP ezért intenzívebb együttműködésre törekszik a legális és illegális migrációval kapcsolatosan.

- * A szomszédságon túli partnerekkel folytatott együttműködés fokozása
 - * A támogatás növelése a menekülteket és a belső menekülteket fogadók és segítők számára
 - * Szorosabb együttműködés az illegális migráció és a kényszerű lakóhelyelhagyás kiváltó okainak vonatkozásában
 - * Hatékony együttműködés a visszatérés és visszafogadás, valamint a tartós reintegráció terén
- Emellett
- * A készséghiányok jobb azonosítása az Unióban a kölcsönösen előnyös, jogszerű migráció megkönnyítése érdekében
 - * A körkörös migráció célzott támogatása
 - * A képesítések elismerésének ösztönzése
 - * Párbeszéd kezdeményezése a felsőoktatási mobilitásról

Ahogy az a jelenlegi menekültügyi válságból kitűnik, az illegális migráció és a kényszerű lakóhelyelhagyás kiváltó okainak kezelése kiemelkedően fontos az Unió szomszédságának stabilitása szempontjából.

Az európai migrációs stratégia, az Európai Tanács június 25–26-i, valamint október 15–16-i ülésének következtetései, az október 8-án, a Földközi-tenger keleti térségében és a Nyugat-Balkánban húzódó útvonalról rendezett magas szintű konferencia, valamint a 2015. november 11–12-én megtartott vallettai csúcstalálkozó mind egy új, az ENP partnerországokkal folytatott szorosabb együttműködésre irányuló politikai dinamikáról tanúskodnak.

Integrált megközelítésen alapuló partnerségek kidolgozása

A partnerekkel a migráció és a mobilitás terén folytatott együttműködés – számos nagy horderejű, a vízumokról szóló párbeszéd és mobilitási partnerség révén – tovább erősödött az elmúlt években. Párbeszéd kezdődött más keleti és déli partnerekkel is. Az Unió elkötelezett amellett, hogy megerősíti az együttműködést szomszédaival és más országokkal – nem utolsósorban a Nyugat-Balkán, Törökország, a tágabb értelemben vett közel-keleti térség, a Száhil öv és Afrika sarva tekintetében. A reformok előmozdításához és a partnerországok szorosabb együttműködés iránti elkötelezettségének megerősítéséhez a partnerországok közötti erősebb differenciálásra van szükség. Ez azt jelenti, hogy szorosabb együttműködés jön létre a vízumokkal és mobilitással kapcsolatos kérdésekben – ideértve a vízumliberalizáció és -könnyítés témáját is – mindazon országokkal, amelyek készek elköteleződni az Unióval folytatott együttműködés mellett.

A régiók közötti együttműködés és a programozás területén több regionális párbeszéd is folyamatban van: a kartúmi és a rabati folyamat a déli, a budapesti és a prágai folyamat a keleti szomszédság tekintetében, valamint a migrációval és a menekültüggyel foglalkozó keleti partnerségi panel. Kidolgozható lenne egy olyan tematikus keret, amely lehetővé teszi a migrációt érintő hatékonyabb együttműködést a szomszédságon kívüli harmadik országokkal.

A kölcsönösen előnyös migráció és a mobilitás ösztönzése

Az Unió továbbra is azt az álláspontot képviseli, hogy az illegális migráció elleni küzdelem mellett a mobilitást és az emberek közötti közvetlen kapcsolatokat is támogatni kell. Ezért elő kívánja segíteni olyan jobb eszközök alkalmazását, amelyekkel azonosíthatók az európai munkaerőpiacon mutatkozó készséghiányok, továbbá ösztönözni lehet az Unióban foglalkoztatott harmadik országbeli állampolgárok képesítéseinek elismerését.

Az Unió meg fogja erősíteni jogi keretét, és – az ENP partnerek sajátos helyzetének figyelembevétele mellett – ösztönzi annak teljes körű és megfelelő végrehajtását.

Szándékai szerint a Bizottság 2016 márciusában benyújtja a kékkártyáról szóló uniós irányelv átdolgozott változatát, melynek célja a magasan képzett harmadik országbeli állampolgárok uniós belépésének és letelepedésének javítása és további megkönnyítése. Az Uniónak elő kell segítenie a felsőoktatási mobilitás kibővítését, és fejlesztenie kell az azokra a feltételekre vonatkozó jogi keretet, amelyek az ENP partnerországok olyan állampolgárainak belépését és letelepedését érintik, akik kutatási vagy tanulmányi céllal, illetve diákcseré, szakmai gyakorlat vagy önkéntes szolgálat céljából érkeznek az Unióba.

Az Unió együttműködésre fog törekedni az ENP partnerországokkal a készségek és képesítések elismerésének ösztönzése és könnyebbé tétele érdekében.

A tagállamokkal közösen a képzett munkaerőre vonatkozó migrációs program létrehozására törekszünk majd, amely adott esetben kedvezményes szabályozást biztosít azon ENP partnerországok állampolgárai számára, amelyek hajlandóságot mutatnak az Unióval való további migrációs együttműködésre.

A tervek szerint kialakításra kerül egy olyan platform, amely lehetővé teszi a vállalkozásokkal, szakszervezetekkel és szociális partnerekkel való párbeszédet azzal a céllal, hogy könnyebben értékelhetők legyenek a munkaerőpiaci szükségletek, valamint az a szerep, amelyet a migráció ezzel kapcsolatosan betölthet. Hosszú távon hasznos kidolgozni egy, a legális migrációra vonatkozó új megközelítést, amely a „szándéknyilatkozáti rendszer” példájára építve lehetővé tenné a munkáltatók számára, hogy a már előre kiválasztott pályázók köréből választhassák ki az általuk preferált jelölteket.

Ezzel összefüggésben a Bizottság arra is törekszik, hogy hatékonyabb módokat találjon a diaszpórával való kapcsolatkiépítésre, a regionális mobilitási programok, köztük a dél-dél irányú mobilitás megerősítésére és a körkörös migráció felhasználására, többek között a lényeges ágazatokra (pl. mezőgazdaság, idegenforgalom) vonatkozó szabályoknak az idénymunkásokról szóló 2014-es irányelvvel összhangban történő meghatározása révén. Az Uniónak emellett támogatást kell nyújtania a kis- és középvállalkozásokat érintő migrációs programokhoz és az európai országokban működő vállalkozóknak nyújtott képzési programokhoz.

Meg kell továbbá vizsgálnia annak lehetőségét is, hogy az ideiglenesen az Unióban tartózkodó személyek számára engedélyezze a származási országban megvalósuló üzleti, szakmai vagy egyéb tevékenységekben való részvételt, miközben az érintettek megtartják a tagállamok valamelyikében található állandó lakóhelyüket. A hatékony hazautalásokkal kapcsolatos kérdésekkel szintén foglalkozni kell.

Új, induló vállalkozásokat támogató alapot (Startback) fogunk létrehozni a tudás mobilitásának („agyak körforgása”) ösztönzésére. Az alap támogatást nyújt majd az Unió tartózkodást követően a származási országukba visszatérő migránsok számára a reintegráció, valamint annak érdekében, hogy az elsajátított készségekkel és ismeretekkel hozzá tudjanak járulni a helyi gazdasági és társadalmi fejlődéshez.

Az Unió továbbra is arra törekszik, hogy a migrációról alkotott kép valóságos és méltányos legyen, és nyomatékosan sikkra száll a rasszizmus és megkülönböztetés minden formája és megnyilvánulása ellen, szorgalmazva a kultúrák közötti párbeszédet, a kulturális sokszínűséget és a kölcsönös megértést.

A rászorulóknak védelmének biztosítása

Az EU tágabb értelemben vett szomszédsága több elhúzóóó válóshelyzet színhelye, emellett ezeken a területeken él a világ menekültjeinek és belső menekültjeinek közel 40 %-a. Ezért az EU-nak integráltabb és átfogóbb választ kell adnia, melynek keretében a rövid távú humanitárius segítség és a hosszú távú fejlesztési és biztonsági intézkedések szorosan kapcsolóóódnak egymáshoz.

Az Uniónak támogatást kell nyújtania a partnerországoknak ahhoz, hogy kiépítsék az olyan személyekre, és különösen a kíséret nélküli menekült gyermekekre irányuló menekültügyi és védelmi rendszerüket, akik konfliktusok következtében kényszerültek lakóhelyük elhagyására, hogy ezáltal biztosítható legyen alapvető szükségleteik fedezése és emberi jogaik védelme. Ennek során gondoskodni kell arról is, hogy az érintettek társadalmi-gazdasági és emberi potenciálja ne maradjon kihasználatlanul, és elérhető legyen a befogadó társadalmak és a helyi közösségek számára. Ezen célok elérése során kiemelkedő jelentőséggel bírnak az új regionális fejlesztési és védelmi programok Észak-Afrikában, valamint Afrika szarván, amelyek 2016-ban lépnek működésbe, valamint a már meglévő regionális fejlesztési és védelmi program a Közel-Keleten (Jordánia, Libanon és Irak). Ezek célja a jelentős számú, lakóhelyét elhagyni kényszerülő embernek menedéket nyújtó partnerországok támogatása kapacitásépítés és segítségnyújtás formájában, elsődlegesen a nemzetközi védelem és menedéknyújtás területén, ugyanakkor a lakóhelyük elhagyására kényszerített népesség és a befogadó közösségek ellenállóképességének növelése által is.

Az illegális migráció elleni küzdelem

Az Unió együttműködésre törekszik az ENP országokkal, hogy kezelni és mérsékelni lehessen azokat a kiváltó okokat, amelyek az érintett országok állampolgárai, valamint az ezeken az országokon áthaladó menekültek irreguláris migrációjához vezetnek.

Az Unió a Bizottság által benyújtott, visszatérésre vonatkozó uniós cselekvési tervvel összhangban a méltányos és tartós visszatérésre törekszik azon személyek esetében, akik a továbbiakban nem jogosultak az Unió területén tartózkodni, többek között a visszafogadási megállapodások és az önkéntes hazatérésre vonatkozó programok megkötése és teljes körű végrehajtása által. Az Unió továbbá segítséget fog nyújtani az európai szomszédságpolitikában részt vevő országoknak saját visszatérési politikájuk kidolgozásához, hogy számukra is lehetővé váljon a harmadik származási országokból érkező személyek

visszaküldése. Tovább kell fejleszteni a megfelelő mechanizmusokat annak biztosítására, hogy a származási országukba visszatérők reintegrálódjanak, és hozzájáruljanak a helyi gazdasághoz és társadalomhoz. Az Unió minden eszközt mozgósítani fog a visszaküldés és a visszafogadás területén folyó együttműködés erősítéséhez, ezáltal központi helyet biztosítva az irreguláris migránsok származási és tranzitországaival folytatott megbeszélésekben⁵ a visszaküldés kérdésének.

Az Uniónak az illetékes uniós ügynökségekkel együttműködve támogatnia kell a migráncsempészás elleni nemzeti és regionális stratégiák kidolgozására irányuló erőfeszítéseket, valamint az integrált határőrizetre vonatkozó szabványok kidolgozását.

A határigazgatás terén folytatott együttműködés megerősítése

A migrációs nyomás jobb kezeléséhez proaktív szerepvállalásra van szükség a határigazgatás területén, együttműködésben a szomszédos partnerországokkal. Az Unió és az érdekelt partnerországok tovább fokozzák majd az információcserére, a közigazgatási kapacitásra és az operatív és technikai együttműködésre irányuló munkát. Ez megvalósítható képzéssel, kutatással, kapacitásfejlesztési projektek és a partnerországokkal folytatott kísérleti projektek révén, különösen az uniós ügynökségek – köztük a Frontex és az Europol – tevékenységének keretében.

VI. A REGIONÁLIS DIMENZIÓ

A konzultációra részben a regionális együttműködés meglévő formáinak keretében került sor, és ez a továbbiakban is ilyen módon folytatódik. A konzultáció azonban megerősítette, hogy határozott érdek fűződik ahhoz, hogy új lehetőségek nyíljanak a szomszédságunk szomszédaival való együttműködésre.

* Új kapcsolatok az európai szomszédságpolitikában részt vevő országok határain túl is

* Új tematikus keretek a közös kihívások leküzdésére, pl. a migráció, az energia, a biztonság és az egészségügy területén

2009-ben az Unió hat keleti partnerországa elindította a keleti partnerséget, amelynek alapját az alapvető értékek (köztük a demokrácia, a jogállamiság és az ember jogok, valamint az alapvető szabadságokhoz fűződő jogok tiszteletben tartása), a piacgazdaság, a fenntartható fejlődés és a jó kormányzás iránti elkötelezettség képezte. Az azóta eltelt időben a keleti partnerség számos területen (pl. kereskedelem, energia, közlekedés, oktatás, környezetvédelem) az információcsere és az együttműködés élénk fórumává vált. A keleti partnerség 2015-ös rigai csúcstalálkozója az intézmények megerősítését, a jó kormányzást, a mobilitást és az emberek közötti kapcsolatokat, a piaci lehetőségeket és az összeköttetéseket határozta meg olyan közös prioritásokként, amelyeket a partnerországokkal, többek között a keleti partnerség multilaterális kerete révén kell előmozdítani. Az EU és partnerei kizárólagos joga arról dönteni, hogy milyen irányban kívánják fejleszteni kapcsolataikat.

A déli szomszédságban az Unió a Mediterrán Térségért kezdeményezés révén előrehaladás történt a regionális együttműködés terén. Bebizonyosodott, hogy az említett kezdeményezés a térség számára értékes fórumot jelent a politikai és gazdasági eszmecseréhez, továbbá a közös

⁵ A visszatérésre vonatkozó uniós cselekvési terv, 2015. szeptember 9., COM(2015) 453 final.

érdeklődésre számot tartó kérdések és a régióban zajló projektek esetében keretet biztosít az együttműködéshez. A nyilvános konzultáció során számos érdekelt az együttműködés elmélyítése mellett foglalt állást. A Bizottság és a főképviselő arra törekszenek, hogy tovább erősítsék ezt a regionális együttműködést. Ebből kifolyólag az EU együttműködési erőfeszítései során, amennyiben ez az adott körülmények között megfelelő, előnyt biztosít majd az Unió a Mediterrán Térségért kezdeményezés számára.

Maguk a szomszédok között fennálló kapcsolatokat is meg kell erősíteni, és a szubregionális együttműködést keleten és délen egyaránt elő kell mozdítani. A szomszédságpolitikai partnerországok és a tagállamok – köztük a tagjelölt és a potenciális tagjelölt országok – közötti együttműködés megvalósítása adott esetben uniós makroregionális stratégiákon és területi együttműködési programokon keresztül zajlik majd, szem előtt tartva lehetőségeik teljes körű kiaknázását.

Amennyiben a más partnerekkel ápoltságok vagy a velük fennálló egymásrautaltság szélesebb formátumú együttműködést tesznek szükségessé, harmadik országokat is be kell vonni. Az EU tematikus kereteket fog igénybe venni ahhoz, hogy a szomszédságunk számára fontos regionális kérdésekkel kapcsolatban együttműködést teremtsen a szélesebb régió állami és többoldalú szereplőivel, így a csatlakozó és más partnerekkel is. Tematikus keretek szolgálnak majd rendszeres fórumként a szomszédságon túlnyúló közös szakpolitikai megközelítések, programozás és beruházás megvitatásához. Ezek a déli vagy keleti szomszédság érdekelt feleivel folytatott ad hoc találkozók formáját fogják ölteni, amelyek összehozzák az érdekelt tagállamokat, a szomszédságpolitikában részt vevő országokat és a regionális partnereket, valamint a nemzetközi pénzügyi intézményeket, nemzetközi szervezeteket és más támogatókat. A civil társadalom és a magánszektorbeli szervezetek szükség szerint meghívást kapnak a találkozókra. E tematikus keretek formátuma és az érintettek köre az adott probléma függvénye lesz, és alapjukat a meglévő struktúrák jelentik majd. A migráció, az energiaügy és a biztonság kiemelt prioritást fognak élvezni.

Törökország uniós tagjelölt ország és fontos szomszédja mind az EU-nak, mind számos partnerországnak. A szomszédságon túlnyúló tematikus keretek létrehozásakor az EU-nak a közös érdekű kérdéseket illetően továbbra is szorosan együtt kell működnie Törökországgal.

Az EU kapcsolata az Oroszországi Föderációval megromlott a Krím és Szevasztopol jogsértő annektálását és Kelet-Ukrajna destabilizálását követően. A régióval kapcsolatban számos olyan kérdés van, amely – megfelelő feltételek mellett – konstruktív együttműködést igényelne a közös kihívások kezelése és a további lehetőségek felderítése szempontjából.

Ezeket a regionális együttműködések más fórumok keretében folytatott együttműködés is kiegészíti majd. Az EU-nak szorosabbra kell fűznie a kapcsolatokat a partnerekkel a Szubszaharai-Afrikában és a Száhl övben, és ennek keretében következetességet kell biztosítani a Cotonoui Megállapodás lejártá utáni menetrendre irányuló, folyamatban lévő munkával. Emellett az EU-nak a politikai párbeszéd, a beruházások és a támogatások területén együtt kell működnie minden fontos közel-keleti és észak-afrikai partnerrel. Ezzel összefüggésben fokozni kell az Arab Államok Ligájával folytatott párbeszédet, az Iszlám Együttműködés Szervezetével (OIC), az Öböl-menti Együttműködési Tanáccsal (ÖET), az Afrikai Unióval, valamint az Arab Maghreb Unióval kialakított együttműködést, továbbá a

Nyugat-Mediterrán Fórum (5+5 fórum) keretében folyó munkát. A fekete-tengeri szinergiára irányuló kezdeményezés fontos fórummá vált a közös problémák kezeléséhez, és emellett ösztönzi a politikai és gazdasági reformot. Az EU-nak folytatnia kell a regionális együttműködés előmozdítását és az Európa Tanáccsal, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezettel (EBESZ) és szerveivel folytatott együttműködés megerősítését.

Az EU szíriai és iraki regionális stratégiájáról, valamint a Dáís általi fenyegetettségről szóló közös közlemény felvázolja azokat a fellépéseket, amelyeket az EU és tagállamai azért vállalnak, hogy elősegítsék a béke és a biztonság helyreállítását Szíriában és Irakban. Irán esetében – a legutóbbi megállapodás végrehajtásával – további együttműködésre nyílik lehetőség regionális kérdésekben, így az energiaügy területén. Tekintettel Közép-Ázsia stratégiai fontosságára, az EU-nak meg kell erősítenie együttműködését a vonatkozó partnerekkel a régió országaival folytatott erős, tartós és stabil kapcsolatok kialakítása érdekében.

VII. HATÉKONYABB VÉGREHAJTÁS

VII.1. RUGALMAS PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK

Az EU számottevő forrást különített el a szomszédság stabilizációja által támasztott komoly kihívás támogatására: 2014–2020 között több mint 15 milliárd EUR áll rendelkezésre az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz (ENI) keretein belül. A hatás további maximalizálása érdekében az EU jelentős kiegészítő finanszírozásra tervez szert tenni a főbb nemzetközi pénzügyi intézményekkel folytatott együttműködésének megerősítése és a Szomszédsági Beruházási Keret (NIF) igénybevétele révén. Korszerűsíteni fogja és stratégiaiilag egymáshoz igazítja majd technikai segítségnyújtási eszközeit (TAIEX és Twinning) annak érdekében, hogy igényre szabott támogatást nyújthasson. Az EU és a partnerországok a továbbiakban is együttműködnek majd annak biztosítása érdekében, hogy az uniós pénzügyi támogatás a célzott kedvezményezettekhez jusson, és ne lehessen visszaélni vele.

Társulási menetredek és partnerségi prioritások jelentik majd az alapot a támogatási prioritások meghatározásához. A partnerországoknak szóló kétoldalú előirányzatok az ENP prioritásait és azok ambíciószintjét tükrözik majd, és továbbra is a reform melletti elkötelezettség, illetve annak végrehajtása vezérli majd az ENP ernyőprogramján belüli forráselosztást.

A szomszédságpolitikában részt vevő országokban végbement fejlemények rávilágítottak arra, hogy egyre nagyobb igény mutatkozik nemzetközi pénzügyi és gazdasági támogatásra a szükséges átmenet és stabilitás alátámasztásához. Az Európai Unió meglévő eszköztára különféle problémákra biztosít célzott forrásokat, amelyek azonban méretüket tekintve sok esetben korlátozottak a beazonosított vagy beazonosítható igényekhez képest. A Bizottság ezért a következő hónapok folyamán mélyreható elemzést végez azzal a céllal, hogy olyan opciókat – és eszközt – hozzon létre, amelyek jobban és hatékonyabban kezelik a szomszédságpolitikában részt vevő országok pénzügyi szükségleteit, ugyanakkor támogatják folyamatban lévő, szükséges reformtörekvéseiket is. Ez a munka a meglévő – egyebek mellett

az elmúlt évek során az uniós tagállamok támogatására létrehozott – eszközök tapasztalataiból indulhat ki.

A Szíriában és Ukrajnában zajló konfliktusokra adott válaszok és a vagyonkezelői alapok igénybevétele példaként szolgálnak arra, hogy az EU pénzügyi eszközei milyen gyors és rugalmas válaszokra képesek. Ennek ellenére többet kell tenni a segítségnyújtás felgyorsítására és annak biztosítására, hogy jobban igazodjon a változó politikai körülményekhez és prioritásokhoz.

A Bizottság és a főképviselő arra fognak törekedni, hogy az eljárások egyszerűsítése révén felgyorsítsák a támogatások célba juttatását. Meg fogják vizsgálni az ENI-n belüli „rugalmassági keret” létrehozásának lehetőségét, azaz a források tartalékolását olyan előre nem látható szükségletekre, amelyek sürgős fellépést igényelnek, így mindenekelőtt a konfliktusos vagy konfliktust követő helyzetekben fellépő szükségletekre, a menekültek támogatására, a válságokra és katasztrófákra adott válaszokra, valamint biztonsági és stabilizációs programokra.

Megfontolás tárgyát képezi majd a pénzügyi szabályok megváltoztatása annak érdekében, hogy a „rugalmassági kereten” belül megmaradt forrásokat át lehessen vinni a következő évbe. Az EU az uniós külső finanszírozási eszközök 2017-ben esedékes féldísz felülvizsgálatát ki fogja használni az adminisztratív eljárások egyszerűsítésére, és – ha szükséges – javaslatokat fog tenni az alapul szolgáló jogi aktusok módosítására.

A támogatók jobb koordinációja elengedhetetlen a források maximalizálásához, ahogy ahhoz is, hogy az uniós hozzájárulás még inkább láthatóvá váljon. Ahol arra lehetőség mutatkozik, a régióon belüli közös uniós választ az uniós védjegy mentén kell kialakítani, és támaszkodni kell az uniós tagállamokkal megvalósuló közös programozásra, valamint az uniós források egészén (az Unió küldöttségei, a közös biztonság- és védelempolitikai missziók és az EU különleges képviselői) nyugvó közös elemzésre. Egyszerűsített megközelítésekre van szükség az uniós tagállamok és ügynökségek közötti közös projektek előmozdításához.

Az EU meg fogja erősíteni a támogatók hatékony koordinációját más uniós finanszírozási mechanizmusokkal és a jelentősebb nemzetközi pénzügyi szervezetekkel, az Afrikai Unióval, az Arab Államok Ligájával és az Öböl-menti Együttműködési Tanáccsal, továbbá az Unió a Mediterrán Térségért, a keleti partnerség és más regionális fórumok keretében végzett munka keretében.

VII.2 LÁTHATÓSÁG, KOMMUNIKÁCIÓ ÉS TÁJÉKOZTATÁS

A jobb kommunikáció és az uniós politikák előmozdítása áll majd az új ENP középpontjában. A tökéletesített nyilvános diplomácia hozzá fog járulni az uniós politikák lényegének és a konkrét uniós fellépés pozitív hatásának jobb közvetítéséhez. Az EU-nak arra kell törekednie, hogy láthatóbbá tegye a 2014–2020 közötti időszak során szomszédságpolitikára fordított uniós finanszírozás felhasználását. Az EU számára biztosított láthatóságot a végrehajtásban részt vevő partnerekkel való együttműködés feltételeként kell szabni.

Támogatás fogja segíteni a független, megbízható és hiteles média előmozdítását. Az EU emellett támogathatná a kormányok arra irányuló stratégiai kommunikációs kapacitását, hogy

jobban értelmezzék a közvéleményt, és a reform előnyeinek kommunikálására kampányokat tervezzenek és alkalmazzanak.

Ahogy arról megállapodás született az Európai Tanácson belül, az EU-nak a partnerekkel együttműködve fel kell tárnia a félretájékoztatást, és határozott válasszal kell szolgálnia, ha az az EU-t veszi célba. A proaktív stratégiai és taktikai kommunikációs eszközök megfelelő egyvelege lehetővé teszi majd az EU és partnerei számára, hogy jobban nyomon követhessék és elemezhessek a médiát, jobban megérthessék a partnerországokon belüli megfigyeléseket és beszámolókat, és az egyes országok EU-val folytatott együttműködésének előnyeit azon végső cél mentén magyarázhassák el, hogy az ENP keretein belüli támogatás és együttműködés pozitív fényben tűnjön fel.

A tagállamok fokozottabb bevonása a kommunikációs prioritások meghatározásába koherensebb uniós hangot teremthet. A partnerországokban működő uniós küldöttségek szorosan együttműködnek majd a tagállamok képviselőivel a kulcsfontosságú érdekelt felekkel, különösen a civil társadalommal folytatott együttműködésük során. Tájékoztatási tevékenységekre az EU-n belül is szükség van ahhoz, hogy elmagyarázzuk polgárainknak, miért kulcsfontosságú az EU saját stabilitására és biztonságára nézve stabil, biztonságos és jómódú országokat tudni a közvetlen közelünkben.

Az EU-nak nagyobb mértékben kell erre a nyilvános diplomáciára hagyatkoznia a kormányokkal, a civil társadalommal, az üzleti világgal, a tudományos körökkel és a partnerországok más polgáraival – főként a fiatalokkal – ápolta kapcsolataiban, egyebek mellett a tudományos diplomácia alkalmazásával.

PARTNERSÉGEK AZ IFJÚSÁG SZÁMÁRA

A szomszédság fiataljaival folytatott együttműködést az ifjúság számára létrehozott partnerségek fogják segíteni. Ezek a partnerségek emberek közötti kapcsolatok és hálózatok támogatását irányozzák elő az EU-ban és a szomszédos országokban élő fiatalok minden korcsoportja számára a kölcsönös tisztelet, megértés és a nyitott társadalmak előmozdítása érdekében. A partnerségek keretében jelentősen emelni kell az iskolák és az egyetemek közötti csereprogramok számát, ideértve a szomszédságban létrehozandó Európai Iskolára irányuló kísérleti projekt lehetőségét is. Az Erasmus keretében külföldre utazó hallgatók számára nyújtott finanszírozás jelenlegi felső határának emelése révén több európai fiatal kap ösztönzést a partnerországokban folytatott tanulmányokra, ezáltal erősítve a tagállamok és a partnerországok közötti kapcsolatokat.

Az „Európa barátai” klubok és öregdiák hálózatok létrehozása azok számára, akik részt vettek uniós tevékenységekben, és – amennyiben lehetséges – az „ifjúsági nagyköveti” hálózatok kialakítása is a kapcsolattartás eszközei lehetnek azoknak a fórumoknak a létrehozása mellett, amelyek csereprogramokat biztosítanak az uniós és szomszédsági fiatal vezetők és jövőbeni véleményformálók számára.

VIII. A KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK

Ez a közös közlemény lezárja az európai szomszédságpolitika felülvizsgálatára irányuló hivatalos egyeztetési eljárást. Szándékaink szerint 2016 folyamán – partnerországainkkal együtt – megvitatjuk az ebben a közös közleményben vázolt javaslatokat, valamint az EU által a későbbiekben képviselt álláspontokat annak érdekében, hogy az ebben a közös közleményben tett ajánlások mentén közösen alakítsuk jövőbeni kapcsolatainkat.